

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

Tempora baptismi distinctio quarta notavit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

etiam Trinitatem defendisse a in specie columbe
super istum baptizatum: aut die b Pentecostes post a
ascensionem Domini tonitru factu de celo, quasi ferretur
fluvius vehemens, & linguas divinis, velut ignis fedisse su-
per omnesque: eorum: sed tantummodo Spiritum san-
ctum. nec eandem Trinitatem divisisse de celo: sicut
illius mens.] Sive cum baptizatus est a Ioanne, sive in
nomine, quando cum illo erant tres discipuli, aut quan-
do Ioanni vocandens, [d. & clarificavi, & iterum clarifi-
cavi.] sed tantummodo patris vocem fuisse ad filium
factum: quamvis Pater, Filius, & Spiritus sanctus, sicut
indivisibiles sunt, ita inseparabiliter operentur.

DISTINCTIO IV.

C. I. ¶ Sine sacramento visibili, & sine invi-

sibili nono salvatur.

Idem super Ioannem.

Necessarium est visibile sacramentum aque
ad abolitionem visibilis corporis: sicut nec-
cessaria est doctrina invisibilis fidei ad fan-
ctificationem invisibilis anime. Idem. ¶ Renascitur f
homo ex aqua, [& Spiritu] invisibili intellectu, ut symbolum baptismi visibiliter accipiat,
de spirituali intellectum ipsius symboli perficiat. g.
vel ex aqua [visibili] & [Spiritu] sancto.

C. II. ¶ In baptisate concupiscentia extin-

guatur, ut non sit, sed ut

non alia.

Idem in lib. 1. de peccatorum meritis, & remiss.

in de baptismo parvulorum, c. 39.

¶ Baptizatum Christi id agitur, ut evacuetur caro pec-
cata. Evacuatur autem, non ut in ipsa vivente car-
ne, concupiscentia confessa & innata repente absuma-
tur, si non sit: sed ne oblit mortuo, que obrat nato.
Nam si post baptismum viveret, atque ad iram pacem
pervenire poteret, ibi habet, cum qua pugnet,
carnem adjuvante Deo superet. si non in vacuum gratiam
quis suscipit, si reprobus esse noluerit. Nam nec
quandocumque hoc prastur in baptismo, nisi forte miracu-
lo visibili omnipotentissimi creatoris, ut lex peccati,
que in membris, repugnans legi mentis, penitus
evanescat, de non sit: sed ut quidquid mali ab homine
factum dicitur, cogitatum fuerit, cum eidem concupi-
scentie subiecta mente servaret, totum aboleatur, & ve-
lus factum non fuerit, habeatur.

¶ Responsum est caput hoc sine integritate, ut melius B. Au-

gustinus sententia percipietur. Nique enim glossa impeditur.

C. III. ¶ Qui ex viro & muliere concipi-

tur, cum originali peccato nascitur,

non sine baptisate sal-

vatur.

Idem ad Petram Diaconum, c. 26.

¶ Similitudo a tene, & nullatenus dubites, omnem ho-
minem, qui per concubum viri & mulieris concei-
pitur, cum peccato originali nasci, impietati subditum,
necesse est subiectionem: de eo hoc natura iræ filium nasci,
de qua dicit Apostolus: [Eramus enim & nos natura
sub iura dicitur & carnis.] A qua ira nullus liberatur, nisi
per fidem mediatoris Dei & hominum hominis Iesu
Christi, Ieron. c. 27. ¶ Similitudo a tene, & nullatenus
dubites, non solum homines iam ratione utentes, ve-
rum etiam parvulos, qui sive in utero matrum vivere
incognita, & ibi moriuntur: sive cum de matribus na-
ti sine sacramento sancti baptismatis, quod datur in

a Mar. 1. b Act. 2. c Mar. 1. d Ioan. 12. e Ex
glossa ad 1. 2. Ioan. Nisi qui. f in ea glossa ad ver. ex aqua.
g al. purgat. h Tom. 2. c inter opera Fulgentii. Ivo par. 1.
cap. 11. i Panorm. lib. 1. cap. 1. & 2. i Ephes. 2. k Sen-
tentia a. epistol. 4. & 9.

nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, de hoc seculo
transeunt, sempiterno a igne puniendos: quia etsi pro-
pria actionis peccatum nullum habuerunt, originalis
tamen peccati damnationem carnali conceptione & na-
turalitate traxerunt.

C. IV. ¶ De eodem.

Item Ioannes Chrysostomus, b

Non est potest quis gratiam vite celestis accipere,
nisi prius purgatus fuerit ab omni sorte peccati per
penitentiam confessionem, per donum baptismi saluta-
ris Domini & Salvatoris nostri Iesu Christi, qui est ben-
dictus in sacula saculorum.

C. V. ¶ Sicut baptisate sine alio in cir-

cumense remittebantur

peccata.

Item Gregorius in Moralibus, lib. 4. c. 2.

¶ Quod d. autem apud nos valet aqua baptismatis,
hoc egit apud veteres, vel pro parvulis sola fides,
vel pro maioribus virtus sacrificii, vel pro his, qui de A-
brahe stirpe prodierunt, mysterium circumcissionis.

C. VI. ¶ Originale peccatum nunc in ba-

pntisate, alio in circumcissione re-

mittebatur.

Item Augustinus ad Valerium contra Iulian-

um, de magis, & concupiscentia,

lib. 2. cap. 17.

¶ Ex quo instituta est circumcisio in populo Dei
(quod erat tunc signaculum iustitie fidei) ad signi-
ficationem f. purgationis valebat & parvulis originalis,
veterisque peccati: sicut & baptismus ex illo valere
cepit ad innovationem hominis, ex quo est institutus.

C. VII. ¶ Parvulus in baptisate offeren-

tium prodest fidei.

Idem de libro arbitrii, lib. 2. c. 13.

¶ Illud q. perferunt homines solent, sacramentum ba-
ptismi Christi quid parvulis prodest: cum eo accepto
pleranque moriuntur, priusquam ex eo quidquam co-
gnoscere poterunt. Quia in re satis pie, recteque, creditur,
prodest parvulo fides eorum a quibus consecrandus
offeritur. Et hoc ecclesie commendat saluberrima
auctoritas, ut ex eo quisque sentiat, quid sibi prodest fi-
des sua, quando in aliorum quoque beneficio i, qui pro-
prium nondum habent potestatem, commoda sit.

¶ Beneficio] Eadem lectio est apud Irenam, in Pan-
normia, & in originali ad magnum. In textu autem est, benefi-
cium, qui propriam non habent, potest aliena com-
modari.

C. VIII. ¶ Per fidem & baptismum iusta-

ficamur a peccato.

Idem de baptismo parvulorum in lib. 1.

cap. 32. & 33.

¶ Filius Dei carnem peccati i. suscepit, & poenam sine
culpa, ut in carne peccati & culpa solveretur & poe-
na. Per fidem ergo, & baptismum eius a peccato homo
per justificationem, & a morte liberatur per resurrectionem.
¶ Parvuli h. etiam baptizati inter credentes re-
putantur per sacramenti virtutem, & offerentium respon-
sionem. Qui vero non sunt baptizati, inter non creden-
tes iudicantur ex Evangelio Ioannis: [Nisi i. quis rena-
tus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest ingredi
in regnum Dei.]

¶ Caput hoc est summa verborum B. Augustini in loci in-
dicatu.

a Iren. 1. b Act. 2. c Mar. 1. d Ioan. 12. e Ex
glossa ad 1. 2. Ioan. Nisi qui. f in ea glossa ad ver. ex aqua.
g al. purgat. h Tom. 2. c inter opera Fulgentii. Ivo par. 1.
cap. 11. i Panorm. lib. 1. cap. 1. & 2. i Ephes. 2. k Sen-
tentia a. epistol. 4. & 9.

¶ Carnem peccati] Apud *B. Augustinum* *libri pletius & restituta*. Dominus autem, in carnem vitam non peccatum transfudit, tanquam venenum serpentis, fed tantum transfudit mortem, ut esset in similitudine carnis peccati pena sine culpa, unde in carne peccati, & culpa solvere, & pena. Multum igitur interest inter carnem peccati, & similitudinem carnis peccati. Quod explicat *B. Augustinus*, cum alibi sapit, cum peccatum sermo est, de verbis Domini, addit tamen, si ergo similitudo carnis erat peccati, non caro peccati, quomodo, ut de peccato damnaret peccatum in carne? solet & similitudo capere nomen eius rei, cuius est similitudo.

C. IX. ¶ Per aquam baptismi de terreo fit homo celestis.
Item Ambrosius lib. 1. de sacramentis, c. 4. & 5.

Per aquam a baptismi transitus est à terrenis ad celestia. Hoc est enim Pascha, id est, transitus ejus, transitus à peccato ad vitam, à culpa ad gratiam, ab inquinamento ad sanctificationem. Qui per hunc fontem transit, non mortuus, sed resurgit. Non omnis aqua sanat, sed aqua sanat, quæ habet gratiam Christi. Aliud est elementum, aliud consecratio: aliud opus, aliud operatio. Aqua opus est: operatio Spiritus sanctus est. Non sanat aqua, nisi Spiritus sanctus descenderit, & aquam illam consecraverit: sicut legitur, quod cum Dominus noster Iesus Christus formam baptismi daret, venit ad Joannem, & ait illi Joannes: [b ego a te debco baptizari, & tu venis ad me? respondit illi Christus: Sine modo: sic enim decet nos implere omnem justitiam.] vide, quia omnis justitia in baptismate constituta est. Ergo: quare Christus descendit, nisi, ut caro ista mundaretur, caro, quam suscepit de nostra conditione? Non enim ablutio peccatorum suorum Christo necessaria erat, qui peccatum non fecit: sed nobis erat necessaria, qui peccato manemus obnoxii. & paulo post. ¶ Descendit Christus: descendit & Spiritus sanctus. Quare baptismi hoc habet, ut ante fons consecratur, & tunc descendat, qui baptizandus est: & paulo interpellat. ¶ Christus autem ante descendit: secutus est Spiritus: qua ratione? ut nunquam ipse egere Dominus IESVS sanctificationis mysterio videretur: sed sanctificaret ipse, sanctificaret & Spiritus.

¶ Ergo quare] Hæc usq. ad vers. Non enim. emendata sunt ex *B. Ambrosio*. Antea legebatur, Christus ad baptismum descendit, non ut caro mundaretur, quam suscepit de nostra conditione. Multis etiam aliis locis in capite hoc rescripta est vera lectio.

C. X. ¶ Aqua baptismi non purgaret peccata, nisi tactu Domini corporis esset sanctificata.

Item Chromatius 1 in Mattheum, c. 6.

Nunquam a aquæ baptismi purgare peccata credentiam potuissent, nisi tactu Domini corporis sanctificata fuissent.

¶ Chromatius] Antea citabatur Chromatius, apud quem non est inventum, sed in fragmentis Chromatius.

C. XI. ¶ Generale baptismi non nisi sabbato sancto Pascha & Pentecoste celebratur.

Item Syriacus Papa Himerio Tarraconensi, epist. 1.

Non ratione a auctoritatis alicujus, sed sola temeritate presumitur, ut passim, ac libere natalis Christi, seu apparitione, nec non & Apostolorum,

seu martyrum festivitibus, innumeræ, in ecclesiis baptismi mysterium consecretur, cum hoc sit proprium & apud omnes ecclesias Domini specialiter Pascha defendatur cum sua Pentecoste.

C. XII.

Item Leo Papa universis Episcopis per Siciliam scriptis, epist. 4. & 5.

Duo tempora, id est, Pascha & Pentecoste ad baptizandum à Romano Pontifice legitime sunt fixa. Unde, quia manifestissime patet, baptizandum ecclesia electis hæc duo tempora, de quibus locum esse legitimum; dilectionem vestram monemus, ut alios dies huic observantia miscantur.

¶ Prior pars hujus capiti usq. ad vers. Vnde quæ est ista? in omnino verbi in epistola. Sed in codice manus rubricæ loco ad hoc caput, & referitur in codice Magliab. cap. 4.

C. XIII.

¶ Quare in prædicta temporibus baptismi celebratur.

Idem in eadem epistola, cap. 3.

Propriè in morte crucifixi, & in resurrectione mortis potentia baptismi novam creaturam inducit ex veteri: ut in renascendis & mors Christi patitur, & vides, dicente B. Apostolo Paulo: [a b quia quicunque baptizati sumus in Christo Iesu, non est ipse baptizati sumus? conspici enim sumus in illo per baptismum in mortem, ut quomodo in Christo à mortuis per gloriam patris, ita & nos morte vite ambulemus. Si enim complanatus fuisset similitudini mortis ejus, simul & resurrectionis: & cætera, quæ latius magister gentium ad commendandum sacramentum baptismi disputavit: ut ex huius doctrinæ spiritu, regenerandis filiis hominum, & Dei filios adoptandis illum diem esset, ad illud electum, in quo per similitudinem, formamque baptismi, quæ geruntur in membris, quæ in ipso sunt gesta, congruerent: dum in baptismi regni, & in resurrectione interfecit peccata, & sepultura in vitam imitatur trina demeritio, & ab aquis elevatus in vitam imitatur tria demeritio. Ipsa igitur opera, quæ docet celebrande generaliter gratia cum deo, quæ in die, in quo orta est & virtus mundis, & in die, in quo ipse Dominus Iesus Christus, postquam mortuus, discipulis suis (in quibus omnes ecclesiarum presules docebantur) & formam & potentiam baptismi daret, dicens: [e Euntes ergo, baptizate eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.] De quo urique eos ante passionem præfetur instruere, nisi propriè voluisset intelligi regenerationis gratiam ex resurrectione corpore. Ad hæc huic observantia etiam Pentecoste ex adventu Spiritus sancti sacra solemnitate, quæ de Pascha hæc prædet articulo: & cum ad alios dies alia festa prædicantur, hæc semper ad eum diem, qui resurrectionis, & in signis, occurrat, porrigens quodammodo continuationis gratiam manum, & eos, quos a die Pasche non cessantia infirmitatis, aut longinquitas itineris, aut quælibet alia difficultas interducat, invitare, ut in quibus necessitatibus impediti, desiderii sui effectum deus per ritum sancti consequantur. & infra c. 9. ¶ Hoc nos non ex nostra persuasione defendere, sed ex apostolica auctoritate servare satis idoneo præbentur exemplo, sequentes beatum Apostolum Petrum, quæ die, quo omnium a credentium numerus per

a Qui per hunc fontem transit, transit à terrenis. Orig. Cap. 3. b Matth. 3. c Sent. 4. dist. 3. Triburien. c. 22. d Sent. 4. dist. 3. Anselm. q. 12. e apparitionis. Orig. Burch. l. 4. c. 3. lvo 171. s. 2. & 200. Pan. l. 1. c. 46.

a Burch. l. 4. c. 3. lvo 171. s. 2. & 200. Pan. l. 1. c. 46. b Matth. 3. c Sent. 4. dist. 3. Triburien. c. 22. d Sent. 4. dist. 3. Anselm. q. 12. e apparitionis. Orig. Burch. l. 4. c. 3. lvo 171. s. 2. & 200. Pan. l. 1. c. 46.

Spiritus Sancti prelevit adventus, trium millium populi
 lam sua praedicatione convertitum lavacro baptismatis
 contineat. Quod sancta scriptura, quae a Apostolorum
 actibus continet, fidelis historia docet, dicens: [His auditis
 compuncti sunt corde, & dixerunt ad Petrum, & ad reli-
 quos Apostolos: Quid faciemus viri fratres? Petrus ve-
 nit ad nos, penitentiam inquit, agite, & baptizetur unus-
 quisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem
 peccatorum, & accipietis donum Spiritus Sancti.]
 & Iustinus Iudaeus, invitans. Sed in originali est: in-
 cluse invitans, aut quibuslibet necessitatibus impeditis,
 & ceteris, &c.

C. XIV. De eodem.

Quis debito honore veneranda est) ob hoc existim-
 mus privilegium habere baptismatis, quia hoc quidam
 primum, quod in eadem die Dominus ad baptismum fan-
 ctissimum accesserit, sicut illius baptismi aliam gratiam,
 aliam fuisse rationem: nec ad eandem pertinuisse vir-
 tutem, quia per Spiritum Sanctum renascuntur, de qui-
 bus dicitur: [qui d non ex sanguinibus, neque ex vo-
 luntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati
 sunt.] Dominus enim nullius indignis remissione pec-
 catorum, hostiamque pro fundamentis offerri, ut qui
 dicitur: erat ex muliere (sicut & Apostolus ait) feret &
 fuitque, quam non venerat solvere, sed adimplere,
 & impleto finire: sicut B. Apostolus praedicat, dicens: g
 [his autem legis Christus ad justitiam omni credenti.]
 Baptismi autem sui in se condidit sacramentum, quia
 in omnibus primatum tenens, se docuit esse principium:
 de quo regenerationis potentiam sanxit, quando de la-
 tre ipsius profuerunt sanguis redemptionis, & aqua
 baptismatis.

C. XV. In solemnitate Paschali & Penteco-
 stes catechismum baptizetur.

Item ex concilio Gerundensi, cap. 11.
 De catechismis b baptizandis id statutum est, ut in
 Pascha solemnitate, vel Pentecostes, quanto majore
 reverentia maior celebritas est, tanto magis ad bap-
 tizandum veniant: ceteris solemnitatibus infirmi tantum-
 modo debent baptizari: quibus quocumque tempore
 convenit baptismum non negari.

C. XVI. De necessitate cogente quolibet tempore
 baptizetur.

Item Leo Papa, epist. 4. cap. 6.
 Si qui necessitate mortis, agriudinis, obfidionis,
 persecutionis, & naufragii urgentur, omni tempore
 debent baptizari.

C. XVII. Nisi necessitate cogente intra Pascha
 & Pentecostem nullus baptizetur praesumat.

Item Gelasius Papa clero k. & plebi Ta-
 renti.
 Venerabilis b baptismi sacramentum non nisi in fe-
 stivitate Paschali & Pentecostes tradere praesumat
 Episcopus, exceptis illis, quibus urgente mortis pericu-
 lo vitare oportet, ne in aeternum pereant, remediis
 subveniat.

In Epistola Gregorii secundi clero & plebi Thuringie, velle
 cetera: Ivo (quomodo & Gelasius esse patet), & in concilio Vuerma-
 censi, unde Burchardus, legitur: Sacrosancti baptismi, itemq;
 apud Ivo, c. 200. In capite autem b. p. Generalis, & in ma-
 gno, Venerabilis.

C. XVIII. De eodem.
 Idem Gelasius a epistola ad Episcopos Lucaniae,
 cap. 12.

Baptizandi b sibi quisquam passim quocumque tempore
 nullam credat inesse fiduciam, praeter Paschale festum,
 & Pentecostes venerabile sacramentum: excepto
 dumtaxat gravissimis languoribus incursum, in quo verendum
 est, ne morbi crescente periculo, sine remedio salutari
 fortassis agrotans exitio praeventus abscedat.

C. XIX. Non nisi sacerdos baptizetur praesumat.
 Item Isidorus de officio, l. 2. c. 74.

Constat e baptismi solis sacerdotibus esse tractan-
 dum: ejusque mysterium nec ipsis Diaconis explere
 est licitum, absque Episcopo, vel Presbytero: nisi, his
 procul absentibus ultima languoris necessitas rogat.
 Quod & laicis fidelibus plerumque permittitur, ne quis-
 piam sine remedio salutari de saeculo evocetur. Item Ge-
 lasius Papa. Diaconos d quoque propriam, & c. ut
 supra in tractatu ordinis mandatorum, ubi de reverentia Diaconorum
 & sacerdotum agit.

C. XX. Non praesumat mulier bap-
 tizetur.

Item ex concilio Carthagini. IV. c. 80. & 100.
 Mulier e, quamvis docta, & sancta, viros in com-
 pto adventu docete, vel aliquos baptizare non praesumat.

C. XXI. Etiam laici, necessitate cogente bap-
 tizetur possunt.

Item Augustinus ad Fortunatum.
 In necessitate, cum Episcopi, aut Presbyteri, aut qui-
 libet ministrorum non inveniuntur, & urget pericu-
 lum ejus, qui perit, ne sine isto sacramento hanc vitam
 finiat, etiam laicos solere dare sacramentum, quod ac-
 ceperunt, solemus audire.

C. XXII. De eodem.
 Item ex decreto Martini & Papae 111.

Quicumque Presbyter in provincia propria, vel in alia,
 vel ubiqueque inventus fuerit, commendatum sibi
 infirmum baptizare noluerit, vel pro intentione itineris,
 vel de alia aliqua excusatione b, & sic sine baptismum
 moritur, deponatur.

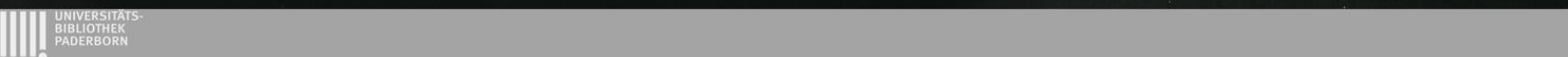
C. XXIII. Non restitatur baptismum, quod
 a pagano ministratur.

Item Isidorus.
 Romanus Pontifex non hominem judicat, qui bap-
 tizat, sed Spiritum Dei subministrare gratiam bap-
 tismi, licet paganus sit, qui baptizat.

C. XXIV. De eodem.
 Item Nicolaus ad consilia Bulgarorum,
 cap. 104.

Quodam Iudaeo r nescitis, utrum Christiano, an
 pagano, multos in patria vestra baptizatos asseri-

a Conc. Paris. c. 7. b Ansel. lib. 9. c. 12. Burchard. lib. 4. c. 4.
 Ivo part. 1. c. 199. c Sent. 4. dist. 6. Ivo p. 1. c. 67. Pannor. l. 1. c. 23.
 d Sup. dist. 93. Diaconos propriam. Sup. dist. 25. mulier. e Sent.
 4. dist. 6. Burchard. lib. 8. c. 23. Ivo p. 1. c. 67. Pann. l. 1. c. 23. f 30. g
 3. Super quibus. Ivo p. 1. c. 191. Pann. l. 1. c. 26. g al. Martiniani.
 h al. occasione. Polye. lib. 3. tit. 10. Ansel. l. 9. c. 34. Burch. l. 4. c. 97.
 i 1. g. 1. si quis per ignoranciam. Capit. 4. c. 6. dist. 5. Alger. l. 3. c. 6.
 k Sent. 4. dist. 3. c. 6.

eis, & quid de eis sit agendum consultis. Hi profectio in nomine sancte Trinitatis, vel tantum in Christi nomine, sicut in actibus a Apostolorum legitimus, baptizati sunt (unum quippe idemque est, ut sanctus exponit Ambrosius) constat eos non esse deum baptizandos.

¶ Iudæo] Apud aliterum est, ut audio. Verum in originali post hoc caput sequuntur verba hæc, sed primum, utrum Christianus, aut paganus ipse Iudæus extiterit, vel si postmodum factus fuerit Christianus, investigandum est.

C. XXV. ¶ Sicut per bonum, ita per malum ministrum equi baptismi ministratur.

Item Augustinus contra Crescentium Grammaticum, lib. 3. c. 6.

Sicut e bonos ministros, cum sit alius alio melior, non est melior baptismus, qui per meliorem datur, nullo modo est malus, qui etiam per malum datur, quando idem baptismus datur: & ideo per ministros dispares Dei munus æquale est, quia non illorum, sed eius est.

C. XXVI. ¶ Non merita ministrorum, sed virtus Christi in baptismo operatur.

Item super Iohannem in pass. 1. tractat. 3. ad cap. 1.

Baptismus d talis est, qualis ille est, in cuius potestate datur, non qualis est ille per cuius ministerium datur. Item ibidem. ¶ Quid noverat Iohannes Baptista? Dominum. Quid non noverat? potestatem Domini? baptizandi in nullum hominem à Domino transiitum, sed ministerium planè transiitum: potestatem à Domino in neminem ministrorum, ministerium & in bonos, & in malos. Non exhorreat columba ministerium malorum: respiciat Domini potestatem. Quid tibi faciat malus minister, ubi bonus est Dominus? Quid te impedit multoties præco, ubi benevolus est iudex? Item infra. ¶ Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus. Item ibidem. ¶ Ego i dico, & nos dicimus omnes, quia iustos oportet esse omnes, per quos baptizatur: iustos oportet esse tanti iudicis ministros, si ministrare iuste voluerint. Si autem noluerint esse iusti, quin in cathedra Moysi sedent, securum me facit magister meus, de quo Spiritus eius dixit: [Hic est, qui baptizat.] Item infra. ¶ Non timeo adulterum, non ebriosum, non homicidam, quia columbam attendo, per quam mihi dicitur: [hic est, qui baptizat.]

¶ Ego dico] Sic etiam Ivo: sed in originali. Et ego, & omnes dicimus, quia iustos oportet esse tanti iudicis ministros. Sint ministri iusti, si volunt. Si autem noluerint, &c. Sunt autem partes huius capiti ex eodem tractatu sup. hinc inde collectæ.

C. XXVII. ¶ De eodem.

Item intrallata 6. ad c. 1. Iohannis.

Ubi h baptizat malus ex aliqua vel ignorantia ecclesie, vel tolerantia (aut enim ignorantur mali, aut tolerantur talia, quousque in ultimo veniuntur area: illud, quod datum est, unum est: nec impar propter impares ministros, sed par, & æquale propter [hic est, qui baptizat]

C. XXVIII. ¶ Non iteratur baptismus, quod in nomine sancte Trinitatis ministratur.

Item de ecclesiasticis regulis k. c. 32.

Si qui apud illos hæreticos baptizati sunt, qui in

a Alor. 2. & 19. b Ambros. de Spiritu Sancto, lib. 1. c. 8. c Ivo p. 1. c. 166. Pam. l. 1. c. 30. d Baptisma tale.] orig. Infr. ca. aliud. Sent. 4. dist. 5. Ivo p. 1. c. 117, 118 & 119. Pam. l. 1. c. 31. sup. dist. 32. præter hoc. e 1. Cor. 3. f Matt. 23. g Iuan. 1. h Sent. 4. dist. 1. Ivo p. 1. c. 160. i Iuan. 1. k al. dogmatibus. l Burch. l. 4. c. 39. Ivo p. 1. c. 160. & 223. ex Rotomagensi.

sanctæ Trinitatis confessione baptizati, & iterum in nos, recipiantur quidem ut baptizati, sed facta Trinitatis invocatio, vel confessio annullatur. sed deinde integrè, & inquantur, quo sensu sanctæ Trinitatis iterum in ecclesia tenetur: & si conscientiam contrita, vel acquiescenti confiteri, purgati iam fidei integritate confirmantur manus impositione. Si vero pariter, vel a hebetes, qui doctrinam non capiunt, reprobentur pro illis, qui eos offerunt iuxta morem & baptismum, si per manus impositionem christumate communitate Eucharistie mysteriis admittantur.

¶ Per manus impositionem] in originali est: in manus impositione & christumate communitate, Eucharistia, &c. Sed ob glossam non est mutatum.

C. XXIX. ¶ De eodem.

Item ad Orisium in lib. 6. questionibus dist. 39. quæst. 39.

Quamvis e unum baptismus sit, & hæreticos quem scilicet qui in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti baptizantur, & ecclesia catholica: tamen qui foris, & extra ecclesiam baptizantur, & non habent baptismum ad salutem, sed perniciem, habent formam formam i sacramenti, virtutem eius abnegant. Ideo eos ecclesia non rebaptizat, quia in nomine Trinitatis baptizati sunt. Ipsa est profectio formæ sacramenti. Ideo cum reverti fuerint, accipiunt virtutem Spiritus Sancti, quem a ii, qui extra ecclesiam baptizantur, nondum habent.

¶ Formam sacramenti] Ita apud Ivo. In originali est, habentes quidem speciem pietatis, virtutem vero eius abnegantes. & rursus. Animales, inquam. Spiritum non habentes. Et idcirco eos ecclesia, &c. Paulus verbi. 2. Tim. 3. & Iuda. Apostolus, c. 1.

C. XXX. ¶ Baptizatus, qui tantum in nomine Domini baptizatus fuerit.

Item Pelagius Papa, Gaudensio Episcopo.

Si e revera hi de hæreticis, qui in locis non orthodoxis vicinis f commorati & dicuntur, solummodo in nomine Domini baptizatos fuisse foris, catholice sine cuiusquam dubitationis ambiguo eos ad catholicam fidem venientes in sanctæ Trinitatis nomine baptizant. Sin verò apud dilectionem tuam eorum, quod in nomine Trinitatis confessione clauerint, quod in nomine Trinitatis fuerint baptizati, sola reconsecratio pensæ gratia, catholice lociare fidei maturabit. Si dispensatione servata, nihil aliter, quam quod dispensatione iuber auctoritas, temeritatis cuiusquam impugnetur effectum.

C. XXXI. ¶ An approbatus baptismus, qui non baptizatus præstatur.

Item Augustinus de sermo baptismi, c. 1.

¶ Oportet etiam i quæri, utrum approbatus baptismus, quod ab eo, qui non accepit, approbatur, forte hoc curiositate aliqua didicit, quem non approbandum sit: & utrum nihil meritis, quo approbandum ille, cui datur, cum simulatione, an sine simulatione, cum simulatione, utrum fallens, sicut in ecclesia, vel ea, que putatur ecclesia: an jocans, vel in amicitia, &c. Verum tamen, si quis forte meo eo consilio existimatum, ubi talium rerum questio vertitur, non approbentur meritis, quorum sententiam legimus, non urgetur ut dicere, quid ipse sentiam, si eo consilio approbatus.

a al. & b al. nomen.] orig. c Seneca. d. Infr. 4. dist. 1. cap. 160. Pam. l. 1. c. 21. d al. quare. e Ivo p. 1. c. 160. Pam. l. 1. c. 72. S. Tb. 3. quæst. 66. art. 6. f al. designat. Pam. l. 1. c. 72. S. Tb. 3. quæst. 66. art. 6. g al. commemorati. h Infr. ca. 1. dist. 4. Ivo p. 1. c. 162.

Cheritatem, quoniam cum ita dicitur, nequaquam dubitarem habere eos baptismum, qui ubi cumque, & a quibuscumque illud verbum Evangelicis consecratum sine sua formalione, & cum aliqua fide accepissent: quanquam eis ad salutem spirituum non prodesset, si charitate caruerent, quia catholice intererent ecclesie. [Si enim habeamus iniquam fidem, ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum:] sicut jam preteritis temporibus fidei non dubito etiam illos habere baptismum, qui quanquam fallaciter id accipiunt, in ecclesia tamen accipiunt, vel ab ipso putatur esse ecclesia, ubi eis, in quantum fuerit id accipiunt: de quibus dictum est, [ex] h[ab]etis eorum.] Vbi autem neque societas ulla esset, sed eorum, necque illi, qui ibi acciperet, ita crederet, sed eorum, & mimice, & joculariter ageretur, ut non approbandus esset baptismus, qui sic daretur, divinum sacramentum per alienius revelationis oraculum concesso, & impensis supplicii devotione gemitibus connotandum esse certem: ita sane, ut post me dictum sit, si quis exploratum & cognitum fuerit, humiliter expectarem.

¶ Sicut in mimo] H[ic] apud B. Augustinum, & Tomem multa sunt ista, quae ad sequentia percipienda opera pretium fuerit.

¶ Meius] In originali, & apud Tomem est, talibus. Sed in ista non est mutatum. Multa vero alia emendata sunt.

¶ Habem, inquit, fidem] Sine charitate potest haberi veritas, sed non vera fides. Aliud est enim vera fides, aliud veritas: prout docet B. Thomas 2. secunda, quest. 4. art. 5. Quia aliter ipsa videtur non ita percipisse.

C. XXXIII. ¶ Non reiteratur baptisma quod in fide sancta Trinitatis ab haereticis praestatur.

Mem. lib. 2. contra Donatistas, c. 1.
 ¶ Oportet illos ad impie facere, qui rebaptizare conatur orbis unitatem, & nos recte facere, qui de haereticis improbate nec in ipso schismate audeamus. In quo enim nobiscum sentimus, in eo etiam nobiscum differunt. Item paulo superius. ¶ Sacramentum baptismi est, quod habet, qui ordinatur. Sicut autem baptizatus, & ab unitate recessit, sacramentum baptismi non amittit, sed etiam ordinatus, si ab unitate recessit, sacramentum dandi baptismi non amittit. Nulli enim sacramentum injuria faciendum est. Si discedit a malis, ut transequit: si permanet in malis, utrunque permanet. Sicut ergo acceptatur baptismus quem non potuit amittere, qui ab unitate discessit: sic acceptandus est baptismus, quem dedit ille, qui sacramentum dandi, cum discederet, non amiserat. Item eodem lib. cap. 12.
 ¶ Si ad baptismum factus accessit, dimissa sunt ei peccata, non sunt dimissa? Eligant, quod volunt: utrum non de legem, sufficit nobis. Si dimissa dixerint, quomodo ergo Spiritus Sanctus discipline effugiet factum, si in illo reo remissionem operatus est peccatorum? Si dimissa non esse dimissa, quare, si postea fictionem suam non concessit, & vero dolore fateretur, an denuo baptizatus iudicaretur? Quod si dementissimum est dicere, fuerant vero baptismi Christi baptizari posse peccatores, & tamen cor ejus in malitia, vel sacrilegio profertur peccatorum abolitionem non finire fieri: atque in intellegant in communione ab ecclesia separatos posse homines baptizari, ubi Christi baptismus eadem sacramenti celebratione datur, & sumitur: qui tamen non prodest ad remissionem peccatorum, cum quis b

a. al. Nec, infra ead. querit. 129. Sent. 2. dist. 6. Pann. 1. cap. 97. Poly. 1.3. tit. 10. Poo p. 1. cap. 177. b. Sent. 2. dist. 4. Poo p. 1. c. 177. Pann. lib. 1. a. 107. c. Luc. 23. d. Ad Iulianum. e. al. confessionem. f. Rom. 10. g. Vide lib. 2. retract. c. 22. h. infra ead. cum pro parvulis.

reconciliant unitati, sacrilegio diffensionis exiit, quo ejus peccata tenebantur, & dimitti non sinebantur.

C. XXXIII. ¶ Valde ad salutem baptismi, ut firmata fide parvuli offeruntur.

Item in epistola 23. ad Bonifacium.
 ¶ Non a illud te moveat, quod quidam non ea fide ad baptismum percipiendum parvulos ferunt, ut gratia spirituali ad vitam regerentur aeternam: sed quod eos putant hoc remedio temporale retinere, vel recipere sanitatem. Non enim propterea illi non regenerantur, quia non ab istis hac intentione offeruntur.

C. XXXIV. ¶ Effusio sanguinis implet vicem baptismi.

Item de unico baptismo contra Donatistas, lib. 2. cap. 22.

¶ Baptismus b. vicem aliquando implere passionem, a latrone illo, qui non baptizato dictum est: hodie mecum eris in paradiso] non leve documentum idem B. Cyprianus d. affamit. Quod etiam atque etiam considerans, invenio non tantum passionem pro nomine Christi id, quod ex baptismo deat, posse supplere, sed etiam fidem, conversionemque cordis, si forte celebrandum mysterium baptismi in angustiis temporum succurri non potest. Neque enim latro ille pro nomine Christi crucifixus est, sed pro meritis facinorosorum: nec quia credidit, passus est, sed dum patitur, credidit. Quantum itaque valeat etiam sine vitibili sacramento baptismi, quod ait Apostolus: [corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.] in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum mysterium baptismi non contemptus religionis, sed articulus necessitatis excludit. ¶ infra, cap. 24.
 ¶ Et sicut g. in illo latrone, quod ex baptismo sacramentum defuerat, complevit omnipotentis benignitas, quia non superbia, vel contemptu, sed necessitate defuerat, sic in infantibus b. qui baptizati moriuntur, eadem gratia omnipotentis implere credenda est, quod non ex impia voluntate, sed ex atatis indigentia, nec corde credere ad iustitiam possunt, nec ore confiteri ad salutem. Ideo cum alii pro eis respondent, ut impletur erga eos celebratio sacramenti, valet utique ad eorum consecrationem, quia ipsi responderere non possunt. Item contra Iulianum Palaganum, lib. 6. cap. 4. ¶ Alienum quippe opus est, cum credit per alterum, sicut alienum opus fuit, cum peccavit in altero. Item eodem lib. 2. contra Donatistas, cap. 21.

¶ Sicut autem in latrone, quia per necessitatem corporaliter baptismus defuit, perfecta salus est, quia per pietatem spiritualiter affuit: sic & cum ipsa praesto est, si per necessitatem desit, quod latroni affuit, perficitur salus. Quod traditum tenet universitas ecclesie, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe nondum possunt corde credere ad iustitiam, & ore confiteri ad salutem, quod latro potuit, quoniam flendo, & vagiendo, cum in eis mysterium celebratur, mysticis ipsis vocibus obstreperant: & tamen nullus Christianorum dixerit eos inaniter baptizari. Item c. 25. ¶ Quibus r. rebus omnibus ostenditur, aliud esse sacramentum baptismi, aliud conversionem cordis: sed salutem hominis ex utroque compleri. Nec si unum eorum defuerit, ideo putare debemus consequens esse, ut & alterum defuit: quia & illud sine isto potest esse in infante: & hoc sine illo potuit esse in latrone, complente Deo, sive in illo, sive in isto, quia non ex voluntate defuisset.

a. al. Nec, infra ead. querit. 129. Sent. 2. dist. 6. Pann. 1. cap. 97. Poly. 1.3. tit. 10. Poo p. 1. cap. 177. b. Sent. 2. dist. 4. Poo p. 1. c. 177. Pann. lib. 1. a. 107. c. Luc. 23. d. Ad Iulianum. e. al. confessionem. f. Rom. 10. g. Vide lib. 2. retract. c. 22. h. infra ead. cum pro parvulis.

[Spiritus a enim sanctus disciplina effugiet sicutum.] id est, ut induat eum Christo sanctitas baptismi, & exuat eum Christo pernicia sicuti. Nam si redire dimissa peccata, ubi fraternitas charitas non est, apertissime Dominus in Evangelio docet, in illo sermo, quo Dominus dimissum nollet dimittere, sed quod ille confesso suo debuit fratrem in eius, cui dimittere, animo perseverat. Solvitur enim hesterius dies, & quidquid superest, & in baptismo: deinceps autem reus esse continuo incipit non solum consequentium, sed etiam praeceptorum dierum, horarum, momentorum, redeuntibus omnibus, quae dimissa sunt, peccatis.

¶ Caput hoc confectum est ex verbis B. Augustini, sed hinc inde collectis, & alio modo dispositis, interduci, in epinomen vedatis.

¶ Quamquam in originali legitur, Tanquam extra omnem culpam esse iudicatur. Propter charitatis autem copulationem, &c. Sed ob glossam in versu, culpam non est emendatum.

¶ His qui sicuti Hac usque ad vers. Nam redire. Sunt epinomen quaedam verborum B. Augustini, partim ex Donatistarum, partim ex sua persona prolatorum.

C. XLII. ¶ Quomodo profic baptismus ei que sicuti illorum accipit.

Idem e. eod. lib. 1. de baptismo, & eod. cap. 11.

¶ Vnc f. valere incipit ad salutem baptismus, cum es illa sicuti veraci confessione recesserit, quae corde intentione & non sinebat fieri.

C. XLIII. ¶ Non reiterantur sacramenta, quae extra ecclesiam conferuntur.

Idem ad h. Donatistas, epistola 42.

¶ Non in vobis mutamus, in quibus nobiscum estis, in multis enim estis nobiscum, nam & de talibus dictum est, [quoniam in multis erant mecum:] sed ea corrigimus, in quibus nobiscum non estis, & ea vos hic accipere volumus, quae non habetis illic, ubi estis. Nobiscum autem estis in baptismo, in symbolo, in ceteris Dominicis sacramentis. In spiritu autem unitatis, & vinculo pacis, in ipsa denique catholica ecclesia nobiscum non estis, & in epistola 11. ad Bonifacium. ¶ Ipsi autem cum quibus agimus, vel de quibus agimus, non sunt deserendi, adhuc enim sunt in corpore: sed non querant spiritum sanctum, nisi in Christi corpore, cuius habent foris sacramentum: sed rem ipsam non tenent intus, cuius est illud sacramentum, & ideo sibi iudicium manducant & bibunt.

C. XLIV. ¶ Quomodo recipiuntur ab ecclesia, qui in nomine Trinitatis apud haereticos baptizantur.

Idem Gregorius Durino Episcopo, & ceteris in Iberia i. Episcopi, l. 9. epist. 61.

¶ Antiqua & Patrum institutione dicimus, ut qui apud haereticum in Trinitatis nomine baptizantur, cum ad sanctam ecclesiam redeunt, aut unctione chrismatis, aut impositione manus, aut sola professione fidei ad sinum matris ecclesiae revocentur. Unde Arianos per impositionem manus occidens, per unctionem vero sancti chrismatis ad ingressum sanctae catholicae ecclesiae oriens reformatur. Monothelitas 2. vero, & alios ex sola vera confessione recipit, quia sanctum baptismum,

a Sapient. 1. b Sentent. 4. distinct. 2. Supr. de penitentia, distinct. 4. lvo part. 1. cap. 109. c Psal. 53. d momentum. g. origin. e Sententia summorum collecta. f. Supr. ead. cap. ostenditur, circa finem. g. al. ablutio. h. Ad Vincentium Donatistam. i. Poly. l. 3. tit. 10. k. Poly. lib. 1. lvo p. 1. cap. 103. l. Pam. l. 1. cap. 11.

quod sunt apud haereticos consecuti, tamen in re non mendaciter recipit, cum vel illi per impositionem Spiritus Sancti acciperent, vel illi per professionem vere fidei, sancte & universali ecclesiae deditus fuerint uniti.

¶ Iberia] Sic emendatum est ex originali manuscrito, Antiochiae, Hibernia.

¶ Monothelitas] In originali, & Polyepi. de unitate in seculo est, Monophylitas. De qua verisimiliter Damascenus in libro de duabus Christi voluntatibus, & aliis. Sed ob glossam non est mutatum.

C. XLV. ¶ Extra ecclesiam baptismus non potest, sed non potest.

Idem Augustinus de baptismo, lib. 4. cap. 1.

¶ Ecclesia paradiso comparata indicat nobis, quod quidem eius baptismum homines etiam foris recipere: sed salutem bestitudinis extra eam non percipere, vel tenere. Nam a & summa delectatione, sicut scriptura restatur, etiam foras loquuntur verunt. Nominatim quippe commemoratur, a quibus tetras flunt. Et quia extra paradisi portas sunt, omnibus notum est. Nec tamen in Mesopotamiam vel in Aegypto, quod illa flumina perveant, & in istas vitas, quae in paradiso commemorantur. In ista paradisi aqua sic extra paradisi, beatitudinis non sit extra para. dicitur. Si ergo baptismus ecclesiae esse extra ecclesiam: minus autem bonae vitae in intra ecclesiam reperitur.

¶ Locupletatum est caput hoc ex originali, ut foris non recipiatur.

C. XLVI. ¶ Haereticus 1. & schismaticus, qui extra ecclesiam sunt, non recipiuntur.

Idem de unitate baptismi contra Donatistas, lib. 3. cap. 11.

¶ Vnc b. autem c. non licet haereticis recipere, sicut erroris forum est, sicut foris, quod in ista sententia est: sic etiam baptismum, quod in ista sententia debet ipsum.

¶ Haereticus] Sic emendatum est ex originali, ut pluribus. Antea legebatur, baptismum, & facillime haereticorum non sunt sacramenta.

C. XLVII. ¶ De rebus.

Idem lib. 1. cap. 10.

¶ Vm d. tantum valet baptismus per hominem crempibilem, quantum per Apostolum, nec illius, sed Christi esse cognoscitur. Invenimus dictum ab Apostolo, & gloriam, quamvis utique in Domino, & mundum, & prudentiam meam, & Evangelium meum, & Baptismus autem meus, nemo eorum, qui mecum sunt, utique a Domino impetitur, atque amantur. Baptismus autem meus, nemo eorum, qui mecum sunt, utique a Domino impetitur, atque amantur. Non enim omnium aequalis est gratia, & non sunt omnes aequaliter: nec aequaliter sunt mnes praedicti, & in Evangelizando aliter sunt peratur. Erideo dici potest alius alio deo doctrina salutari. Alius autem alio magis baptizatus dici non potest, sive ab infestione, sive a iore baptizetur.

C. XLVIII. ¶ De rebus.

Idem lib. 4. cap. 1.

¶ Statis ostendimus g. ad baptismum, qui veritate gelicis consecratur, non pertinere causam, sive de Spiritu sancto aliter sentiat, quam ecclesia circina infinnat.

a Genes. 4. b Non autem fecit] orig. c. de baptismo Pam. l. 1. e. 32. d. lvo p. 1. c. 107. Pam. l. 1. cap. 103. f. Gloria] vera lectio. g. lvo p. 1. n. 10. Pam. l. 1. cap. 103.

C. XLIX. § Quod boni & mali sacramenta

Quod boni & mali sacramenta... Idem in libro de baptismo...

Quod in libro de baptismo... Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. L. § Non transire ad aquam baptismi malitia...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. LI. § Non est rebaptizanda, qui ab heretico...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. LII. § Baptizati a paganis, in nomine baptis...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. LIII. § Sive exorcismus & exsufflationibus...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. LIV. § Offitium baptizandi catechumens...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

Item de unico baptismo contra Demosthenem...

C. LV. § Quo tempore catechumens ad exorcis...

Item ex concilio Bracarenfi 2. c. 1.

C. LVI. § Quo tempore competentibus symbo...

Item ex concilio Agathensi, cap. 19.

C. LVII. § In magna ecclesia baptizandi ca...

Item ex concilio Laodicensi, cap. 46.

C. LVIII. § De eodem.

Item ex concilio f. Martini Bracarenfi...

C. LIX. § De eodem.

Item ex concilio Carrhagenfi 4.

C. LX. § Antequam baptizentur, quilibet sun...

Item Rabanus de institutione clericorum lib. 1.

C. LXI. § Baptizandi quare exorcizantur, &...

Item Rabanus de institutione clericorum lib. 1.

C. LXII. § De eodem.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

Item Augustinus de symbolis, lib. 1. c. 1.

C. LXIII. Quare signatur baptizandus in nomine & fontis.

Item Rabanus de institutione clericorum, lib. 1. cap. 27. Officia signatur a baptizandus signaculo sancte crucis tam in fronte, quam in corde: ut ab eo tempore ipse a potestate diaboli in vaso suo pristino, sua interemptionis cognoscens signaculum, iam sibi deinceps illud sciat esse alienum.

C. LXIV. Quare super eum orationes dicantur.

Item ibidem continetur. Hinc jam dicuntur super eum orationes, ut fiat catechumenus. Tunc datur in baptizando sal benedictum in os, ut per sal typicum sapientia sale conditus, fetore caret iniquitatis; & nec a vermibus peccatorum ultra putrefcat, sed magis illasus fervet ad majorem gratiam percipiendam.

C. LXV. Quare sale ministratur Catechumenis.

Item Beda in Esaiam, lib. 1. c. 9. Sal coelestis d sapientia, quo initiatur catechumeni, in cunctis operum nostrorum sacrificiis jubetur offerre.

Antea legitur in libro Regum. C. LXVI. Quare iterum exorcizatur.

Item Rabanus de institut. cler. lib. 1. cap. 27. De hinc e iterum exorcizatur diabolus, ut suam nequitiam agnoscens, & justum super se Dei iudicium timeans, recedat ab homine: nec jam contendant cum arte sua subvertere, ne baptismum consequatur: sed magis honorem Deo creatori suo exhibens, reddat opus factori suo.

C. LXVII. Sacerdotes exorcizando demonia repellunt.

Item Gregorius Papa in homilia 29. Evangelii. Sacerdotes cum per exorcismi gratiam manum credentibus imponunt, & habitare malignos Spiritus in eorum mente contradicunt, quid aliud faciunt, nisi demonia ejiciunt?

C. LXVIII. Quare de saliva naves & aures tanguntur.

Item Rabanus de institut. cleric. lib. 1. cap. 27.

Postea tanguntur & ei naves & aures cum saliva: & dicitur ei verbum illud Evangelicum, quod Iesus quando surdum & mutum sanavit, tangens cum spato linguam ejus, & mittens digitos in auriculas ejus, dixit: [Esata h, quod est, adaperire.] Hoc enim sacramentum hic agitur, ut per salivam typicam sacerdotis, & tactum, sapientia & virtus divina salutem ejusdem catechumeni operetur: ut aperiantur ei naves ad accipiendum odorem notitie Dei, ut aperiantur illi aures ad audiendum mandata Dei, ut aperiantur ei sensus in intimo corde ad respondendum.

¶ Ut aperiantur in originali, & apud Iovinem legitur, ad audiendum mandata Dei, sensuque intimo cordis respondendum.

C. LXIX. Quare naves, non ora baptizandorum Episcopus tangit.

Item Ambrosius de sacramentis, lib. 1. cap. 1. Propter gloriam & munus & operis non os tangit Episcopus, sed naves. Quare naves? ut bonum odorem accipias pietatis eterna.

a Ivo part. 1. c. 99. Pam. Lt. c. 43. b al. signum. c Ivo p. 1. c. 97. & 99. Pam. Lt. c. 44. d Ivo p. 1. c. 100. Pam. Lt. cap. 45. e Ivo p. 1. c. 102. Pam. Lt. c. 46. f Ivo p. 1. c. 103. Pam. Lt. c. 47. g Ivo p. 1. c. 104. Pam. Lt. c. 48. h Mart. 7. i Ivo p. 1. c. 106. Pam. Lt. c. 49. k gratiam operis & munera. Orig.

C. LXX. Quare a sacerdote inungitur.

Item Rabanus de institut. clericorum, lib. 1. cap. 27. Einde a a b sacerdote inungitur, ut sancta primitia cum fide accepta cubetur. Vnde illius pectus de oleo sanctificato, nam in unguento Trinitatis mens ejus confortetur. Vngitur etiam pectus de eodem oleo, ut undique ministratur, & opera faciendi per Dei gratiam & reboretur. Consecratur post haec, & ad ipsum baptismum catechumenus accedit.

C. LXXI. Quomodo sentem baptismum latu presentia consecrat.

Item Ambrosius in libro secundo de sacramentis, cap. 5.

Venit a sacerdos ad fontem, dicit presentem Patris nomen, presentiam Filii & Spiritus sancti utitur verbis coelestibus. Coelestis verba, quae sunt. Presentia Trinitatis adici: operum sacramentum: ubi descendit Spiritus, primo quasi cubetur, quod dicit, ut increduli vocarentur ad fidem, in presentiam debuit esse: in posterioribus debet esse. Apostolis enim Spiritus sanctus datus est in presentia, non per signa, sed per fidem veritas est colligenda.

¶ Caput hoc aliquos locis nimis prope expressum est. Quare praestat originale ipsum adici.

C. LXXII. Quare iterum per imperitiam lata non impediunt aquae sanctificationem.

Item Augustinus de sermone baptizandi, lib. 1. c. 21.

SI non sanctificatur aqua, cum aliquid per verba per imperitiam peccator effusa, non solum mali, sed etiam boni frater in aqua non sanctificantur aquam. Multorum enim peccata dantur quotidie, si doctioribus fuerint in aqua, ta in eis reperitur contra catholiam sententiam, quid si manifestetur aliquis baptizator, qui dicit super aquam fuisse, iuramentum praestari? Quis ita? quia plerumque peccata verba sine quibus non potest baptismus conferri, tam valent, ut per illa sic evacuatur, quare praestatio contra regulam fidei dicitur, quod modum demonum Christi nomine excolunt. Antiquae heretice si afferat pretem vinolam, quod at bonum charitatis affectum, quo post illa superari (& ideo similis est), quicunque in heretica invidus & malevolus, quales arguit Iulianus) afferat etiam, ut fieri solet, aliquam pretem qua loquatur contra regulam fidei (multis quoque etiam ab hereticis compositas, & per ipsas simpliciter non eas valentes discedere, & per ipsas bitantes quod bonae sint), nec tamen quod verum est, evacuat illa, quae ibi recta sunt, & magis tuis evacuatur.

C. LXXIII. Quare signatur baptizandus in fontis baptizandi cubetur.

Item Augustinus ad Hieronymum, homilia 1.

PRIMA igitur, & secunda praedicatione dotali munus. c al. gloriam d Ivo p. 1. c. 101. Ivo part. 1. cap. 11. o pretem dicit ad fontem. Pam. Lt. c. 47. f Alg. 1. p. 6. 7. Ivo p. 1. c. 102. Pam. Lt. c. 48. g 1. p. 6. 7. Pam. Lt. c. 49. h al. regula.

C. XC. Quare unguentum super caput baptizati ponatur. Item in lib. de sacramentis. l. 6. c. 2.

A Ccepit mysterium, hoc est, unguentum supra caput. Quare supra caput? quia sensus & sapientia in capite eius. Et infra. c. 2. Sequitur spiritalis figuratum, quod auditu hodie legi: quia post fontem fuerit, ut perfectio fiat, quando ad invocationem faceris spiritus sanctus infunditur.

C. XCI. Si quis candida vestis traditur Christianus. Item Rabanus de instit. clerice. lib. 1. cap. 29.

Post baptismum traditur Christiano vestis candida, designans innocentiam, puritatem Christianam, quam post solutas veteres maculas studio sancte conversationis immaculatam servare debet, representandam et tunc nobili Christi. Cuncti vero renati albis induuntur vestibus ad mysterium resurgenti ecclesie. Idem. Vultus ergo baptizati albis vestibus, ut quoniam nuda navivritatis faciem a vetuli erroris pannus habuit, habitus secundae generationis glorie praefertur innocentiam. Tegitur enim post factam unctionem caput eius mystico velamine, ut intelligat, se dignitatem regni & sacerdotali dignitate potiri.

C. XCII. De eodem. Item Ambrosius in libro de vi, qui instituitur mysteria. 7.

Christi & post baptismum vestimenta candida, ut alio indicium, quod exieris involucrem peccatorum, & indueris innocentie casta velamina.

C. XCIII. Si quis mensuras iudaicas inter catholicos habeatur. Item in Concilio Agathensi. c. 6.

Quorum peridia frequenter ad vomitum non solum, sed ad legem catholicam venire voluerint, cum necesse inter catechumenos ecclesie limen introeant, de si pura fide noscuntur venire, tunc demum baptismum gratiam mereantur. Quod si casu aliquo peccatorum infirmitatis intra praescriptum tempus incurramus, & decepti fuerint, baptizentur.

C. XCIV. De iudaeis pluribus frequentiter ad iudaeismum redeuntibus. Item in Concilio Toletano. 4. c. 13.

Quosque in iudaeis, qui dudum ad Christianam fidem promissi nunc blasphemantes in Christianum, non solum iudaeos nunc perpetrare noscuntur, sed etiam associandas circumcisiones exercere praesumpserunt. De quibus concilio patrum ac religiosissimi domini nostri idemundus Regis hoc sanctum decrevit concilium, ut haec omnia transgressores pontificali auctoritate corripiti, ad colium Christiani dogmatis revocentur: ut non impia voluntas non emendat, animadvertio castiganda coercet. Eos autem, quos citum cide non, si sit eorum fuit, a parentum consorcio separantur, & aliter pro iustitia corporis sui, libertati tradantur.

C. XCV. Ante baptismum dicitur & opus operibus renouare debemus. Item Rabanus de instit. clerice. lib. 1. c. 7.

Plinius: interrogat paganus, si abrenuntiat malis, & omnibus damnosis operibus eius, atque fallacibus pompis: ut primam respuat errorem, & sic appropinquet ad veritatem, possitque iuxta Apostolum &

deponere veterem hominem, secundum pristinam conversationem, qui corumpitur secundum desideria erroris, abnegans impietatem, & saecularia desideria.

C. XCVI. Non transiit in novam vitam quem ponit veteris vitae. Item Augustinus in libro de penitentia a mediana. c. 2.

Omnia qui iam suae voluntatis factus est arbitri, cum accedit ad sacramenta fidelium, nisi cum poeniteat vitae veteris, novam non potest inchoare. Ab hac poenitentia, cum baptizantur soli parvuli & immunes sunt. Nondum enim uti possunt libero arbitrio.

C. XCVII. Ante baptismum poenitentiam agere debemus. Idem ad Seleucianam, epist. 108.

Agunt homines ante baptismum poenitentiam de suis prioribus peccatis: ita tamen, ut etiam baptizentur: sicut scriptum est in Actibus Apostolorum, loquente Petro ad iudaeos, ac dicente: [Agite & poenitentiam, & baptizentur uniusquisque vestrum in nomine Domini Iesu Christi.]

C. XCVIII. Quadraginta dierum abstinentia iudaei baptizandi indicatur. Item Gregorius Fastino Defensori lib. 7. epist. 24.

Ne si quod abbit, longa dilatio Iudaeorum retro possit animos revocare, cum fratre nostro Episcopo loci ipsius loquere, ut poenitentia, ac abstinentia quadraginta dierum indicata, aut die Dominico, aut si celeberrima festivitas fortassis occurrerit, eos omnipotentis Dei misericordia protegente baptizes.

C. XCIX. Poenitentia non est necessaria baptizandi. Item Ambrosius super epistolam ad Romanos ad cap. 11.

Sine poenitentia & sunt dona, & vocatio Dei, quia gratia Dei in baptismate non requirit gemitum, non requirit plañctum, vel opus aliquod, sed i solam fidem, & omnia gratis condonant.

1. Sed solam fidem. Sed in glossa ordinaria, unde potius videtur hoc locum fuisse Gratiano, quam ex Ambrosio, apud quem legitur, nisi solam ex corde professionem, quemadmodum etiam refertur supra de poenitentia, dist. 1. cap. quae aliquando, in vers. Gratia Dei.

CAP. C. Necessitate cogente, in catechismo & confirmatione idem computat esse potest. Item Iginus Papa.

In catechismo, & in baptismate, & in confirmatione unus patrinus fieri potest, si necessitas cogit. Non est tamen consuetudo Romana: sed per singulos singuli suscipiunt.

C. CI. Non plures, sed unus parvulum in baptismate suscipiat. Item ex decreto Leonis Papae.

Non & plures ad suscipiendum de baptismate infantem accedant, quam unus, five vir five mulier. In confirmatione quoque id ipsum fiat. Ceteri collectores etiam ex decreto Leonis Papae apud S. Medardum.

a De parit. dist. 1. tres sunt, & quis aliquando. b Ivo part. 1. cap. 26. Panorm. 1. 1. c. 25. c aliter parit. d De sent. 4. dist. 16. Ivo p. 1. c. 27. Panorm. 1. 1. cap. 26. e Alter. 2. f Ivo Gloss. ordi. lib. 2. baptizet. h De parit. dist. 1. quis aliquando. i Burch. 1. 4. c. 2. q. 1. Panorm. 1. 1. c. 27. k Polyb. 1. 3. cap. 10. Anselm. 1. 3. cap. 19. Burch. 1. 4. cap. 21. Ivo p. 1. 1. 27. Panorm. 1. 1. cap. 27.

1233
cuius consecratio hinc, quod baptismatis indiget sacramen-

quasi iterum crucifixerint Christum, per septem annos
penitentiam quarta, & sexta feria, & tres a Quadragesi-
mas ieiunent b. Si pro vitio aliquo fecerint c. simili-
ter. Si pro munditia putaverint, tribus annis similitet
penitentiam.

C. CXVIII. § De his qui ex indignitate
baptizantur.
Item Felix Papa tertius, epist. 1. cap. 2. & se-
quentibus.

Os d. quos Episcopus, presbyteros, vel diaconos
fuisse confiteri, & seu optantes forsitam, seu con-
flos lavacri illius uncti, salutarisque claverit fecisse
iacturam 1. usque ad exitum sui diem in penitentia (si
resipiscant) jacere convenit, nec orationi non modo
fidelium, sed ne catechumenorum quidem omnimo-
dis interesse: quibus laica tantum communio in mo-
re est reddenda. ¶ De clericis autem, & monachis, aut
puellis Dei, aut secularibus, servari precipimus hunc
tenorem, quem Nicana synodus e circa eos, qui lapsi
sunt vel fuerint servandum esse constituit: ut scilicet,
qui nulla necessitate, nullius reitimore aut periculo, se,
ut rebaptizantur, haereticis impie dederunt, si tamen
eos ex corde penitent, tribus annis inter audientes
sint: septem autem annis subiacent inter penitentes
manibus sacerdotum: duobus autem annis etiam obla-
tiones modis omnibus non finantur offerre: sed tantum-
modo secularibus s. in oratione sociantur, nec consan-
dantur. Deo colla submittere: qui cum non timuit abe-
gare. ¶ Puellis g. autem, quibus, quod impubes la-
sunt, a pubertate i vocabulum est, seu clericis, seu lai-
cis, aut etiam similibus puellis, quibus ignorantia suf-
fragatur gratis, aliquandiu sub manus impositione deten-
tis, reddenda communio est: nec eorum est ex-
pectanda penitentia, quos excipit a coercionem censura.

¶ Iacturam ¶ Post. haec verba in originali, & apud Bar-
tholomaeum & Innocentium multa inferuntur, quae omnia sunt lo-
genda.

C. CXIX. § Presbyteris baptizatos chris-
mate ungeri licet.
Item Innocentius Papa Decentio episcopo,
epist. 1. c. 3.

24 Presbyteris k. (seu extra Episcopum, seu praesente
ps Episcopo baptizant) chrismate baptizatos unge-
re licet: sed quod ab Episcopo fuerit consecratum: non
tamen frontem ex eodem oleo signare, quod solis debet
tur Episcopi, cum tradunt Spiritum paraclatum.

C. CXX. § Baptizatos in frontibus presby-
teri ungeri non licet.
Item ex regeſto Gregorii ad Iannarium episcopum
Caralitatum lib. 3. epist. 9.

Presbyteri l. baptizatos infantes signare sacro in fron-
tibus chrismate non praesumant. Sed presbyteri
baptizatos ungant in pectore, ut Episcopi postmodum
ungeri debeant in fronte.

C. CXXI. § Chrismatis in pannum secon-
da linere, & super alium baptiza-
tum mittere licet.
Item ex Concilio apud Bellouacum.

Si quis voluerit chrismate n. pannum iterum simi-
re, & super alium baptismum mittere, non est ab-
surdum.

a. al. quatuor. b. al. al. firmans. ¶ al. penitentiam. c. al.
fuerit. d. Bur. l. 4. c. 9. l. 100 p. c. 29. e. C. f. al. popu-
laribus. g. C. h. al. in pectore. ¶ al. in frontibus. i. al. puritate.
k. Bada in Act. Apost. cap. 4. Videtur de officio. 2. c. fin. Albinus
de divinis officiis. Sent. d. dist. 7. Poly. lib. 2. tit. 1. Burch. l. 4. c. 69.
l. 100 p. l. c. 207. & 208. Pamm. l. 1. c. 16. l. Sent. ibid. Burch. l. 4.
c. 70. m. al. chrismate. n. al. chrismate.
Rt

¶ §. nihil recordetur ¶ Si etiam ius, licet cetera plenius,
epist. Gratiani. Inter ius huius est: Cum itaque bap-
tizatus se nec ille recordetur, qui regenerationis est cupi-
ditus, nec iter austerari de eo possit, quod nefciat conse-
cratum, nihil est, in quo peccatum possit obrepere: cum
de hac parte conscientia lux nec ille reus sit, qui conse-
cratum, nec ille, qui consecrat. Scimus quidem, &c.
¶ Item in postquam, in ves. nec ille. non est emendationem.

C. CXIII. § De eodem.
Item epist. 10. ad 32. ad Rusticum, c. 16.
¶ nulla extra indicia inter propinquos aut fa-
miliosos, nulla inter clericos, aut vicinos, quibus hi,
de quibus quiritur, baptizati fuisse doceantur, agendum
est, ut resuscitentur, ne manifeste perant: in quibus
casibus non ostenditur gestum, ratio non finit, ut videat
sunt iuratum. Qui autem possunt meminisse, quod ad
ecclesiam venerint, cum parentibus suis, possunt re-
cordari, in quod eorum parentibus dabantur, acciperint.
¶ Si hoc etiam ab eorum memoria alienum est, con-
fessionem eis videtur quod collatum esse necitur: quia
his veritatibus intervenit praesumptionis, ubi est diligen-
tia perit.

C. CXIV. § Non baptizatur cum matre,
quod quid in quo corpore est.
Item Augustinus contra Iulianum, libro sexte,
cap. quinto.

¶ ad matris corpus id, quod in se concipitur,
penitentem, ita ut eius pars deputaretur, non bap-
tizatur infans, cuius mater baptizata est aliquo mor-
tuo argente periculo, cum cum gestaret in utero. Nunc
vero cum etiam ipse baptizatur, non utique bis bap-
tizandus habetur. Non itaque ad maternum corpus, cum
dicitur utero, pertinebat.

C. CXV. § Quare non baptizatur cum ma-
tre, qui in eius utero est.
Item Hieronymus lib. 3. contra Iovinianum
libro 2. c. 24.

¶ in maternis uteris sunt, cum matre bap-
tizata non possunt: qui quia natus adhuc secundum A-
dam non est, nec in Christum non potest. Ne-
que enim dicitur regeneratio in eo poterit, quem generatio
non potest. ¶ Qui d. scelerate virum in
teritio, & communicare non desunt, putantes se tali
communicatione mundari, discant, nihil ad emundationem
prodece libi.

C. CXVI. § De eodem.
Item ex Concilio e Martini Braca-
rentis, c. 4.

¶ quia mulier pregnant desideraverit gratiam ba-
ptizati percipere, quando voluerit, habeat potesta-
tem, ut non nihil participat in hoc mater infanti, qui na-
scitur: propterea, quod uniuersumque propria volun-
tate in mundum monstratur.

C. CXVII. § De his qui ignoranter bis
baptizantur.
Item ex penitentiali Theodori.

¶ bis ignorantiter baptizati sunt, non indi-
cant pro eo penitere: nisi quod secundum ca-
nones estimari non possunt, nisi magna aliqua necessi-
tas cogat. Qui autem non ignari, iterum baptizati sunt,

¶ P. l. 1. in 2. ad. l. 9. c. 11. Burch. l. 4. c. 44. l. 100 p. c. 29.
¶ Pamm. l. 1. c. 21. Pamm. l. 1. c. 112. c. Sent. 4.
¶ Sent. 4. l. 1. c. 112. d. Sent. de confert. dist. 2. qui
fuerunt, & d. capitulo. f. Ex conc. Neocesariensis. & Bur-
ch. l. 1. c. 112. & l. 1. c. 122.

de cetero. Cum tamen adquam Dei salutem, atq[ue] ad baptismi satisfactionem venitur, scire debemus, & scire: quia illic diabolus opprimitur, & homo Deo dicantur forma indulgentia liberatur.

¶ Quoties? Hæc usq[ue] ad vers. Et locutus est. alii usq[ue] ad B. Cyprianus exponunt, ex quo quidem in ceteris huiusmodi parulis multas sunt emendata.

¶ In refectore? Huius sententia fuit quedam vestigi-um in refectore, tentabantur. Hoc enim sibi vult B. Cyprianus, cum adhibetur sicuti procedentes baptismum, tentari alio nomine post ab communitate spiritibus, desinere autem tentari in refectore baptisus, id est, in aqua saluatur. Sic enim ad baptismum referatur, ut baptizantur, ac sepe à Philosophis u-terque dicitur, generari, nimirum pro alteratione precedentis e-lectionis & preservationis forme.

C. CXXVIII. ¶ De his que usq[ue] ad exitum vite suscipere baptismi differunt.

Sanctus Chrysostomus in epistolam ad Hebraeos, homil. 15. ad c. 7.

¶ Vando quis propterea peccat, ut sanctum bap-tisum in novissima sua expiratione suscipiat, fortassis non desistat. Et credite mihi, non terrenis vos dico, sed celestibus. Multos novi, qui hoc passi sunt, qui se peccatis multa peccabant, circa diem autem mor-tis diffidentem vacui. Deus enim propter hoc baptismi gratiam, ut solvat vos, baptizantur, ac sepe à Philosophis u-terque dicitur, generari, nimirum pro alteratione precedentis e-lectionis & preservationis forme.

C. CXXIX. ¶ Parvulo baptizati parentum non nocet perfidia.

¶ Variis à neutrum parentes baptizati parvulis non nocent, cum eos demoniorum sacrificiis fa-ctas conatur: & si non nocent, quomodo eis proficit quod baptizantur, parentum fides, quorum eis non potest obesse perfidia? Vbi respondeo, tantam illius sacramen-ti hoc baptismi salutari esse virtutem in sancta com-muni ecclesia Christi, ut femel, & regeneratus per alio-rum voluntatem, deinceps non possit vinculo alienis ini-quitatis obligari, cui nulla sua voluntate consentit. [Et anima mea patris mea est, supras, & anima filii mea est.] & i-terum. Anima que peccaverit, ipsa morietur. Non au-tem peccat ipsa, cum parentes ei nesciant, vel quilibet a-liis adhibet sacrificia demoniorum. Sed ideo ex Adam trahitur, quod sacramenti illius gratia solveretur: quia non-dum erat anima separatum vivens, id est, altera anima, de qua dicitur. (Anima patris mea est, & anima filii mea est.) Iam & itaque dicit, quod cum homo in seipso est ab-que genuit, alter effectus, peccato alterius sine sua con-sentia & non tenetur obnoxius. & infra. ¶ Quomo-do & in parvulum majores peccant offerentes e-lectionem, nec est anima demonum sacrilegis vin-culis non est anima utrorumque communis, ut etiam-que possint habere communem. Non enim sic com-municatur culpa per alterius voluntatem, quemadmodum communicatur gratia per sancti Spiritus unitatem. Item postquam. Regenerans ergo Spiritus in majoribus oblationibus, & parvulo oblatione unius ejusdemque Spiritus prodest offerentiam voluntas parvulo oblato. &

infra. Potest enim & in hoc, & in illo homine esse unus Spiritus Sanctus, etiam invicem nesciant, per quem sic & utriusque gratia communis: non autem potest spiritus unus esse hominis & huius, & illius, per quem peccante altero, & altero non peccante, sit tamen culpa commu-nis. Ac per hoc potest parvulus semel ex parentum car-ne generatus, Dei Spiritu regenerari, ut ex & illis obligatio contracta solvatur. Non potest autem semel Dei Spiritu regeneratus, ex parentum carne regenerari, ut obliga-tio, quæ soluta est, iterum contrahatur. Et ideo semel perceptam parvulus Christi gratiam non amittit, nisi propria impietate. & paulo post. Verumtamen rectè dicuntur parentes, vel quicumque majores, filios, seu quos-libet parvulos baptizatos demoniorum sacrilegis obli-gare conantes, spiritualiter homicidæ. Nam in illis qui-dem interfecionem non faciunt; sed quantum in ipsis est, interfeciores sunt: rectèque illis dicitur, quando ab hoc scelere prohibentur, nolite occidere parvulos ves-tros. Dicit enim & Apostolus: e [Spiritum nolite extin-guere:] non quis ille extinguere potest, sed quantum in ipsis est, extinguere ejus merito dicuntur, qui sic agunt, ut extinguendum velint. Nec illud te moveat, &c. & infra. Ce-lebrantur enim per eos necessaria ministeria. & infra.

¶ Offeruntur d quippe parvuli ad percipiendam spirita-lem gratiam non tam ab eis, quorum gestantur manibus (quamvis & ab ipsis, si & ipsi boni fideles sunt) quam ab universa societate sanctorum atque fidelium. Ab om-nibus namque offerri rectè intelligitur, quibus placet, quod offeruntur, & quorum sancta, atque individua cha-ritate ad communicationem sancti Spiritus adjuvantur. Tota hoc ergo mater ecclesia, quæ in sanctis est, facit: quia tota omnes, tota singulos parit. Item infra. Dif-ficillimam sanè questionem tibi proposuisse visus es in extremo inquisitionis tue, ea videlicet intentione, qua soles vehementer cavere mendacium. Si constituum, inquis, ante te parvulum, & interrogem, utrum cum cre-verit, fururus sit castus, vel fur, vel non sit fururus, sine dubio respondebis, nescio: & utrum in eadem parvula-itate constitutus cogitet aliquid boni vel mali, dices, nescio. Si itaque de moribus ejus futuris nihil audes certi promittere, & de ejus præsentibus cogitatione, quid est a-siud, quam quando ad baptismum offeruntur pro eis parentes, tamquam fidei auctores, respondet, & di-cum illos facere, quod illa ætas cogitare non potest, aut si potest, occultum est? Interrogamus enim eos, à qui-bus offeruntur, & dicimus: Credit in Deum? & de illa ætate, quæ utrum sit Deus, ignorat. Respondent: Credit, & ad cetera sic respondetur singula, quæ qua-runtur. Vnde miror parentes in istis rebus tam fiden-ter pro parvulo respondere, ut dicant eum tanta bona facere, quæ ad horam, qua baptizatur, baptizator inter-rogat: tamen eadem hora, si subijciam, erit castus, qui baptizatur, aut non erit fur? nescio, utrum audeat dice-re aliquis, aliquid horum erit, aut non erit: sicut mihi si-ne dubitatione respondet, quod credat in Deum, & quod se convertat ad Deum. & infra. ¶ Ecce b facio, quantum possum, Dominus adjuvet, ut quod postulas, possim. Nempe sæpe ita loquimur, ut quod postulas, possim dicamus craftinam, vel perdissenam: vel peten-dissenam esse Domini passionem: cum ille ante tam-multos annos passus sit; nec omnino, nisi semel, ipsa passio facta sit. Nempe ipso die Dominico dicimus, ho-die Dominus resurrexit: cum ex quo resurrexit, tot anni transierunt. Cur nemo tam ineptus est, ut nos ita loquentes arguat esse mentitos? nisi quis istos dies

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

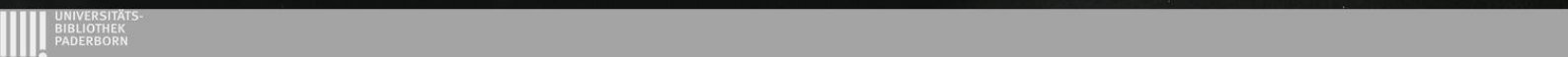
¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

¶ Non ut addat? In editione Veronensi mendosè est, & sic usq[ue]; mirandumq[ue] est manuscriptis, &c. v. a. d. v. g. r. g.

a al. sit. b al. & illius. c i. Thess. d Sup. ead. nec illud. g. e illud, quod quando. f vera lectio. g al. doctores. al. fide dicitores. h Ioo p. 2. c. 14. i vel perantimam esse. j vera lectio.

humana a. Ita quippe nihil in eo baptismus habuit, quod aboleret, sicut mors nihil quod puniret, invenit.

C. CXXVI. ¶ Non solum originale, sed etiam adultera peccata remittuntur in baptisate.

Regenerare i. autem carne tantummodo contrahitur peccatum originale: regenerare autem spiritu non solum originale, sed etiam voluntariorum sic remittit peccatorum. Proinde recte potest dici parvulos sine peccato de corpore exentes in damnatione omnium...

C. CXXXVII. ¶ Quienique ex concupiscentia nascitur, per baptismum regeneratur.

Quisquis ex concupiscentia carnis, & lege peccati & amoris carnalis generatur, regenerari spiritaliter oportet, ut non solum ad regnum Dei perducatur, verum etiam a peccati damnatione liberetur.

C. CXXXVIII. ¶ Offensionem fides parvulis facit fideles.

Parvuli, fideles recte vocantur: quia fidem per verba gestantur quodammodo profitentur: & per eorumdem verba diabolo & mundo abrenuntiant.

C. CXXXIX. ¶ De eodem.

Mater ecclesia os maternum parvulis praeferat, ut sacris mysteriis imbuantur: quia nondum & possunt cor proprio credere ad iustitiam, nec ore proprio confiteri ad iudicium.

C. CXL. ¶ Caritas ecclesia peccata dimittit, retinet.

Ecclesia caritas, quae b per Spiritum Sanctum diffunditur in cordibus, eorum, qui participes sunt, peccata dimittit: eorum, qui non sunt, retinet.

C. CXLII. ¶ Prater baptismum Christi parvulis nulla fides promittitur.

Nemo d tollit peccata, nisi solus Christus, qui est agnus tollens peccata mundi. ¶ Tollit autem & dimittendo, quae facta sunt (ubi originale continetur) & adjuvando, ne fiant, & perducendo ad vitam, ubi fieri omnino non possunt.

C. CXLIII. ¶ Gratia non solum peccata dimittit, sed etiam legem implere facit.

Ad hoc baptismus valet, ut baptizati Christo incorporantur, & membra eius habeantur, & conspiciantur: & oblata per sacramentum, charitatemque fidelium reconcilientur Deo: ut in illo vivi, salvi, liberati, redempti, illuminati fiant.

C. CXLIV. ¶ Idem ibidem, cap. 27.

¶ Idem ibidem, cap. 27.

C. CXLV. ¶ Gratia non solum peccata dimittit, sed etiam legem implere facit.

C. CXLVI. ¶ Verus infirmus in baptismo non penitus absumitur, sed vitri amittit.

Idem de baptismo parvulorum, sive de peccato. mer. & remiss. lib. 2. c. 7.

Non ex eo quilibet baptizatur, omnis vetus infirmus in eo absumitur. Sed renovatio incipit a remissione omnium peccatorum, & intelligentia, & operatione spiritualium. Cetera vero in spe facta sunt, donec etiam in re fiant: quod erit in resurrectione. Nam in baptismo, quamvis plena fiat remissio peccatorum, nondum tamen plena est novitas, & perfecta mutatio: quia adhuc remanet corruptio non solum in corpore, sed etiam in animo, qui est homo interior: in quo si perfecta esset novitas, non diceret Apostolus, quod renovatur de die in diem.

¶ Hoc meminisse debemus tantummodo, omnium peccatorum plenam, perfectamque remissionem baptismo fieri, hominem vero non totum commutari continuo: sed in bene proficientibus de die in diem novitate crescente, commutari quod vetustum & carnale est: donec

¶ Hanc sententiam videtur Rom. 1. c. Sententia patris quam verba, & canonica verborum B. Augustini, infra, prox. verba ipsa. c. Rom. 1. c. Supr. cap. proximo.

a Glossa ordin. ibi. Ex Aug. ad vers. [quorum remissio.] & Beda ibid. Sent. 4. dist. 11. b Rom. 1. c. Beda in c. 3. 1. Ioannis, & gl. ibid. d Ioan. 1. e Sent. 4. dist. 11. Summa verborum, f Per epistolam. g Per epistolam. h Epist. 1. 2. Cor. 4. Rr 3

ita renouetur, ut animalis infirmitas corporis, ad infirmitatem spiritalem, incurramque perveniat. & cap. 2.
 ¶ Hæc autem lex peccati, de qua dicit Apollolus. a [non regnet peccatum in vestro mortali corpore] non sic manet in membris eorum, qui renati sunt, tanquam non sit, sed facta remissio, ubi omnino plena & perfecta fit remissio peccatorum, omnibus inimicis interfectis, quibus separabamur a Deo: sed manet in vetustate carnis tanquam superata & perempta, si non illicitis confessionibus quodammodo reviviscat, & in regnum proprium, dominionemque revocetur. Ab hac autem vetustate carnis (in qua est lex ista peccati, vel peccatum jam remissum) ulq; adeo Spiritus vita discenditur, in cuius novitate baptizati per Dei gratiam renascuntur, ut tale etiam in presenti non solum non in peccato, sed etiam nec in carne esse dicatur, cuius desideria non sequuntur, sed in Spiritu. Ipsa vero carne corruptibili bene utitur, qui membra eius ad bene operandum convertit, non secundum desideria carnis vivens lege peccati, quod licet jam remissum est, in vetustate tamen carnis manet: qua bene utuntur fideles conjugati, qui ex eo, quod sunt in Christi novitate, dominari sibi libidinem non patiuntur: ex eo autem, quod adhuc trahunt Adæ vetustatem, regenerandos immortaliter filios, mortaliter generant, cum ea propagine peccati, qua renati obnoxii non tenentur, & qui nascuntur, renascendo solvuntur. item paulo inferius. ¶ Sicut facta, & dicta, & cogitata iniqua anime 2 & corpori pertinent, licet autem quantum ad motus, jam præterierunt, & non sunt, eis tamen præteritis reatus eorum manet, nisi peccatum per remissionem solvatur: sic contra in hac non jam præterita, sed adhuc manente lege concupiscentie reatus ejus solvitur: & non erit, cum sit in baptismo plena remissio peccatorum.

¶ Quod de multis capitibus jam significatum est, ex locis B. Augustini esse confecta, sed aliter dispositis, & in summam collectis, id in hoc patissimum capite apparet: in quo tamen non pauca sunt & emendata, & addita.

1 ¶ A remissione] Antea legabatur ad remissionem, &c. Emendatum est ex perisq; vetustis exemplaribus, & originali.
 2 ¶ Anima & corpori] In originali est, quantum ad ipsos motus animi & corporis pertinet, jam præterierunt, & non sunt: eis tamen præteritis, & non jam existentibus, reatus eorum manet, &c. Sed ob glossam non est emendatum.

C. CXLVII. ¶ Discipuli Christi ejus baptisimam rececerunt abluti.

Idem in epistola ad Seleucianam.
 29 Quando ab Hierosolymis exiit Iesus cum discipulis suis in Iudæam terram, & illic morabatur cum eis, baptizabat non per seipsum, sed per discipulos suos: quos intelligimus jam fuisse baptizatos, sive baptismo Iohannis (sicut nonnulli arbitrantur) sive (quod magis credibile est) baptismo Christi. Item ibidem. ¶ Respondit & Dominus Petro. [Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus.] Vbi intelligitur, quod jam Petrus baptizatus fuerat.

C. CXLVIII. ¶ Apostoli omnes Christi baptisimam baptizati crederunt.

Item ad Vincentium & Vitorum, lib. 3. de anima, & ejus origine, c. 6.

¶ Id eos, de quibus non scriptum est, utrum fuerint baptizati, sine baptismo de hac vita recessisse contendimus, ipsi calumniamur Apostolis: qui præter e Apostolum Paulum, quando baptizati fuerunt, ignoramus. Sed ipsos baptizatos esse per hoc nobis innot-

a Rom. 6. b Joan. 3. Ivo p. 1. c. 309. Pann. 1.1. c. 109. c. Joan. 11. d. Ivo p. 1. c. 309. Pann. 1.1. c. 109. c. All. 3.

scere potuit, quod beato Petro Apostolo Dominum [Qui a lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet].

C. CXLIX. ¶ Catechizatus catechizatus non est baptizatus profectus.

Idem lib. 6. de baptismo, contra Donatistas, cap. 21.

30 Non dubito catechizatum catholicum deus charitate flagrantem hæretico baptizatum non necesse: sed etiam in ipsa intus catholica, bonum mentem malo baptizato antepositas. Nec idem in sacramento baptisimi, quo ille nondum, ille post baptismum est, facimus injuriam. & paulo post. ¶ Mellior est Centurio Cornelius nondum baptizatus Simonis baptizato. Ille enim & ante baptismum Sacerdos Spiritus sanctus est: ille & post baptismum in immundo Spiritu sancto est. Veruntamen Cornelius, si etiam Spiritus sanctus accepto baptizari nolisset, contempti tantum faceretur reus fieret & impius. ¶ Sicut autem bono catechizato malo baptizatus deest ad capellendum regnum caelorum malo baptizato vera conversio. Qui enim dicit, [Quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, manebit in regnum caelorum.] ipse etiam dicit, [Nisi a vobis verit iustitia vestra plusquam scribamur & Patrum non intrabit in regnum caelorum.]

C. CL. ¶ Nisi tam ablutio corporis, quam lotus cordis baptisimam consistit.

Item in libro Institutionum Praefati f.

Verus & baptisimus constat non tam ablutio corporis, quam fide cordis: quemadmodum Apostolus doctrina tradidit dicens: b [In mundans cordes vestros] & alibi [salvos i facit baptisima, non carnis detur sordium, sed conscientie bona interrogatio Domini].

C. CLL. ¶ Sicut in veteri testamentum quodammodo ritales, ita in novo quidam carnis reversionem.

Item Augustinus libro primo de baptismo, cap. 11.

Sicut in sacramentis veteris Testamenti rituales, ita in novo scilicet testamentum, tunc occultabatur, occulte pertinentes, sicut in veteris sacramentis & novi Testamenti, quod jam manifestum est, plerique vivunt animales: qui proficere in animam ad percipiendam, qua sunt Spiritus Dei, quo est bonum sermo Apostolicus l, ad vetus Testamentum pertinet. Si autem proficiunt, & antequam capere verum, ipso profectu & accessu ad novum Testamentum, & si priusquam spirituales fiant, ex hac vita carnis custodiri per sacramenti sanctitatem in terra non computantur; ubi est spes nostra, & panno Domini. Nec invenio, quid verius intelligatur in eo, quod scriptum est: [Imperfectum] meum viderem oculis, quando quidem sequitur. [& si in libro non continetur.] Item lib. 3. cap. 14. ¶ Non interedi cum sacramenti integritate & sanctitate tractator, qui perit, & qualifide imbutus stultus, qui accipit sacramentum, & qualifide plurimum ad salutis viam: sed ad sacramenti quæstionem nihil interedi. Item infra. ¶ Sacramenti est fieri posse, ut fide non integra integritate in quoquam maneat sacramentum baptisimi. Item infra. ¶ Si possent singuli diligenter interrogari, an de veritate opinionum fortassis, quot homines nuncupantur. [Animalis] enim homonon percipit ea, qua sunt Spiritus Dei. Nuncquid tamen ideo non integritate sacramentum accipiunt? aut nunquid ideo si postquam

a Joan. 13. b Per epistolam. c All. 11. hanc. d All. 11. e Lanfranc. in l. de sacram. & sententia. apud B. August. ad c. 11. Iohann. f. Alg. 13. c. 6. g Ivo p. 1. c. 309. h All. 11. i Per. 3. k al. sacramentum. l i. Iohann. m abest ab orig. n Psal. 101. o Ifigi. p. 110. q.

C. CLVI. ¶ Sine gratia divina mandata impleri non possunt. Item eisdem, cap. 1.

32 Placuit, ut quicumque dixerit ideò nobis gratiam justificationis dari, ut quod facere per liberum arbitrium jubemur, facilius possimus implere per gratiam, tanquam etiam si gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possimus etiam sine illa implere divina mandata, anathema sit.

DISTINCTIO V.

C. I. ¶ Deest baptismi confirmationis sacramentum praestetur. Item Urbanus Papa omnibus Christianis, epist. i. c. 7.

Omnes fideles b. per manus impositionem Episcoporum, Spiritum Sanctum post baptismum accipere debent, ut pleni Christiani inveniatur: quia cum Spiritus Sanctus infunditur, cor fidele ad prudentiam & constantiam dilatur.

C. II. ¶ Quod conferat Spiritus Sanctus in baptismate, quod in confirmatione. Item Melchias Papa in epist. ad Episcopos, Hipp. c. 2.

Spiritus a Sanctus, qui super aqua baptismi salutifer descendit illapsum, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam: in confirmatione augmentum praestat ad gratiam. Et quia in hoc mundo tota aetate victoris inter invisibiles hostes, & pericula gradiendum est, in baptismate regeneramur ad vitam, post baptismum roboramur. Et quamvis continuo transieris sufficit regenerationis beneficia, victus tamen necessaria sunt confirmationis auxilia. Regeneratio per se salvat mox in pace & beati saeculi recipiendos: confirmatio armat & instruit ad agones mundi hujus, & praemia reservandos. Qui autem post baptismum cum acquisita innocentia immaculatus pervenit ad mortem, confirmatur morte: quia non potest peccare post mortem.

¶ Face beati Sicemendatum ex manus scriptis, originali, & Polycarpo. Antea legebatur, pace baptismi, vel saeculi.

C. III. ¶ Manus impositionis sacramentum dignum est sacramento baptismi. Item ibidem.

De his verò, super quibus rogastis vos informari, id est, utrum manus esset sacramentum, manus impositio Episcoporum, aut baptismus? scitote utrumque magnum esse sacramentum: & sicut unum à majoribus fit, id est, à summis Pontificibus, quod à majoribus fieri non potest, ita & majori veneratione venerandum & tenendum est. Sed ita conjuncta sunt haec duo sacramenta, ut ab invicem (nisi morte preveniente) nullatenus possint legregari: & unum sine altero ritè perfici non potest.

C. IV. ¶ Non ab aliis, quam ab Episcopis impositionis sacramentum perficitur. Item Eusebius Papa epist. 3. ad Episcopos, Tullia & Campania.

Manus s. quoque impositionis sacramentum magna veneratione tenendum est: quod ab aliis perfici non potest, nisi à summis sacerdotibus: nec tempore Apostolorum ab aliis, quam ab ipsis Apostolis legitur, aut scitur

2 Burch. ibid. f. 17. c. 30. Polyc. 3. tit. 10. b. Anf. l. 9. c. 23. Burch. l. 4. c. 66. f. 100 p. 1. c. 219. & 256. Paam. l. 1. c. 113. c. pleni. orig. Eusebius Emisenus in hom. in die Pentecostes. d. Polyc. l. 3. tit. 10. Anf. l. 9. c. 31. c. al. alimur. f. Polyc. ibid. Burch. l. 4. c. 69. f. 100 p. 1. c. 237. & 277. Paam. l. 1. c. 113.

1245 De consecratione, Distinct. V. rini, & opinionum carnalium vanitatem emendaverint, denovo, quod acceperant, rependum est: Accipit quicumque secundum fidem suam, sed quantum capit, gubernare illa misericordia Dei: de qua presumens idem Apostolus dicit: a. [Siquid aliter lapsus, id quoque volis Deus revelebit.]

C. CLII. ¶ Non natura necessitate, sed merito peccati Adam mortuus est. Item ex concilio b. Mileviano, cui interfuit Augustinus, & Africanus & Romana ecclesia legatus contra Pelagianos, cap. 1.

Placuit igitur omnibus Episcopis, qui fuerant in hac sacra synodo, d. constituisse haec, quae in praesenti concilio definita sunt. Ut quicumque dicit Adam primum hominem, mortalem factum, ita ut sine peccato non peccaret, moreretur in corpore, hoc est, de corpore exiret, non peccati merito, sed necessitate naturae anathema sit.

C. CLIII. ¶ Quod non filium panam, sed culpam à parentibus trahunt. Item Augustinus concilio e, cap. 2.

Placuit s. ut quicumque parvulos recentes ab utero matrum baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex illis urere originalis peccati, quod lavacro regenerationis expietur (unde fit consequens, ut in eis sine baptismatis in remissionem peccatorum non veniat, sed falsa intelligatur), anathema sit: quoniam non sicut hominem peccatum intravit in mundum, sed per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccaverunt, nisi quemadmodum ecclesia catholica ubique diffusa semper intellexit. Propter hoc enim fidei regulam etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semet ipsis adhuc committere potuerant, ab eis in peccatorum remissionem veraciter baptizantur: ut in eis regeneratione inundetur, quod generatione transierat.

¶ Non baptizari] Sic est emendatum ex aliquot vetustis, & epist. Augustini Nam antea legebatur, non baptizari.

C. CLIV. ¶ Gratia & peccata remittit, & ne veniant adjuvat. Item eisdem i, cap. 3.

Placuit, ut quicumque dixerit gratiam Dei, qua iustificamur per Iesum Christum Dominum nostrum, ad illam remissionem peccatorum valere, quae jam commisit, non etiam ad adiutorium, ut non committantur, anathema sit.

C. CLV. ¶ Quod sit peccatum, gratia docet, & ut vitare faciat. Item eisdem m, cap. 4.

Quisquis dixerit eandem gratiam Dei per Iesum Christum Dominum nostrum propter hoc tantum non adverte ad non peccandum, quia per ipsam non baptizatur, & aperitur intelligentia mandatorum, ut sciamus, quid vitare debeamus, non autem per ipsam nobis praestari, ut quod faciendum cogitationibus, etiam facere diligamus, atque valeamus, anathema sit.

a. Theop. b. Etm Africa. c. 78. c. videtur mendum in hoc nomine. d. In lib. de eccl. dog. c. 31. e. Etm Africa. c. 27. f. In lib. de eccl. dog. c. 24. f. Burch. l. 4. c. 34. f. 100 p. 1. cap. 228. g. de ven. sac. f. In Roman. 1. In Africa. cap. 71. de eccl. dog. c. 14. h. q. 1. c. 31. i. Burch. l. 2. cap. 18. f. 100 p. 17. cap. 30. l. 1. m. In Africa. 27. de dogmat. c. 29. n. Burch. ibid. f. 100 p. 17. In Africa. c. 11.